

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Charakteristika, umístění, vybavení

Školní družina je součástí školy, slouží dětem z obou základních škol v Kaplici - ve Školní ulici a Fantově ulici. Nachází se v budově bývalé ZŠ Omlenická 446. Tuto budovu využívá společně s Domem dětí a mládeže v Kaplici a se Základní školou a Praktickou školou v Kaplici.

Školní družina má 6 oddělení a využívá 2.patro této budovy, kde je trvale umístěno 5 tříd ŠD. Jedna třída ŠD je umístěna v budově ZŠ Kaplice, Školní v pavilonu 1. stupně v přízemí. Pro ranní činnost je využívána třída v ZŠ Školní a jedna třída v ZŠ Fantova, umístěná v přízemí pavilonu 2. stupně. Pro pohybové aktivity mohou děti využívat tělocvičnu v budově školní družiny, hřiště u téže budovy a školní hřiště v areálu ZŠ Školní.

Stravování dětí probíhá ve školních jídelnách příslušných škol. Pitný režim zajišťují vychovatelky ve spolupráci se školní jídelnou v ZŠ Školní. Materiální podmínky jsou velmi dobré. Budova je po celkové rekonstrukci, přesto ve 4 třídách je třeba opravit podlahy - odstranit stupínky a položit nové lino. Hřiště v areálu v Omlenické ulici je třeba zrekonstruovat.

Personální podmínky

Ve školní družině pracuje 6 vychovatelek. Výchovně vzdělávací práce je řízena kvalifikovanými odborníky. Všechny vychovatelky mají pedagogické vzdělání a dlouholetou praxi.

Charakteristika dětí

Školní družina je jediným zařízením tohoto typu ve městě. Navštěvují ji žáci 1. - 5. ročníku ze všech základních škol ve městě - ZŠ Školní, ZŠ Fantova, ZŠ a Praktická škola Omlenická. Výchovně vzdělávací činnost je koncipována pro děti ve věku 6 - 10 let. Vzhledem k velké spádové oblasti tvoří značnou část dětí dojíždějící. V posledních letech se zvýšil i počet dětí s cizí státní příslušností. ŠD mohou navštěvovat i žáci nepřihlášení k pravidelné docházce - ranní družina, dělené hodiny, celodružinové akce, tábor ŠD.

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Pravidelně se podílíme na akcích organizovaných školou: Den pro rodiče, výtvarné soutěže ap. Úzce spolupracujeme s MDDM při organizování zájezdů do plaveckého bazénu, při pořádání letního družinového tábora, využíváme i možnosti keramické dílny. Spolupracujeme s městskou knihovnou: besedy, exkurze. Od rodičů se snažíme získávat „drobný odpadový materiál“ pro výtvarnou a pracovní činnost: papír, textilní odštířky, zbytky vlny, drobné odměny ap.

Vzdělávací a výchovné oblasti

Člověk a jeho svět

1. Místo, kde žijeme

Poznávání města a jeho blízkého okolí, ve kterém chodíme do školy, do družiny, kde bydlíme, seznamování s důležitými objekty ve městě: radnice, zdravotní středisko, policie, požárníci, knihovna ap.

Bezpečnost při cestě do školy, družiny, na vycházkách.

2. Lidé kolem nás

Vytváření kamarádských vztahů mezi dětmi, osvojování vhodného společenského chování: vedeme děti k používání slov „promiň, prosím, děkuji“, potlačování nevhodných slov v mluveném projevu.

Rozvíjení schopnosti naslouchat druhým a tolerovat odlišný názor, předcházení vzniku patologických sociálních jevů: šikana, rasová nesnášenlivost

3. Lidé a čas

Budování správného režimu dne a jeho dodržování, vytváření pravidelných návyků: čas pro hru, čas pro práci (učení).

Správné rozlišování a používání pojmů současnost, minulost, budoucnost

4. Rozmanitost přírody

Vycházky a pobyty v přírodě spojené s pozorováním přírodních změn, proměnlivostí živé i neživé přírody.

Vedeme děti k ekologickému chování a ochraně přírody, ke znalosti hledání informací v encyklopediích a časopisech. Ošetřování pokojových květin.

5. Člověk a jeho zdraví

Tělovýchovnými činnostmi přispíváme k vytváření rovnováhy mezi duševním a tělesným zdravím. Upevňujeme hygienické návyky, pravidelným pobytem venku děti otužujeme a předcházíme nemocem. Předcházíme úrazům dodržováním bezpečnosti při veškeré činnosti: vycházky, pobyt venku, v tělocvičně, ve třídě, při práci s drobnými nástroji

Informační a komunikační technologie

Základy práce s počítačem

Učíme se ovládat základní funkce počítače, využíváme výukových programů pro individuální přípravu na vyučování

Umění a kultura

1. Estetická výchova

Seznamujeme děti s různými výtvarnými technikami, podporujeme vlastní tvořivost a fantazii, výtvary využíváme pro výzdobu ŠD. Dramatickou a hudební výchovou odstraňujeme ostych a trému, vedeme děti ke správným vyjadřovacím schopnostem v oblasti řeči, gest i mimiky.

Snažíme se jejich seberealizaci, ale i kompenzaci školních neúspěchů.

2. Pracovně technická výchova

Při činnostech využíváme různých materiálů: přírodniny, papír, textil, drobný „odpadový materiál“, korálky ap., rozvíjíme jemnou motoriku rukou.

Využíváme konstrukčních stavebnic pro rozvíjení fantazie a představivosti, vedeme k dokončení práce.

Vedeme děti k zvládnutí samoobslužných činností, k pořádku a hygieně prostředí.

Cíle ŠVP pro školní družinu

- Podpora tělesného rozvoje a zdraví dítěte, jeho osobní spokojenost a pohoda
- Rozvíjení schopnosti komunikace
- Vedeme děti k zájmu podílet se na společném životě - ke spolupráci, spoluzodpovědnosti, k toleranci druhých
- Posilujeme osobnost každého jedince - pomoci mu najít se, profilovat a dosáhnout úspěchu
- Podpora zvědavosti, zdravé ctižádosti

Klíčové kompetence

Výchovná práce ve školní družině má svá specifika a liší se od organizace vzdělávání ve škole. Nelze ji ani chápat jako pouhou sociální službu - „hlídání dětí“. Zajišťuje dětem odpočinek, rekreaci, ale i zajímavé využití volného času.

Základním prostředkem činnosti ve školní družině je hra založená na zážitku dětí, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Strategií pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času.

1. kompetence k učení

učí se s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpověď, získané vědomosti dokáže využít v praktických situacích a při dalším získávání nových poznatků

strategie

- vedeme děti k pravidelnému a zodpovědnému vypracování domácích úkolů
- umožňujeme dětem samostatnou práci s knihami, časopisy, PC
- formou didaktických her rozšiřujeme a prohlubujeme získané vědomosti a dovednosti

2. kompetence k řešení problému

všimá si problémů, které se snaží pochopit, přemýšlí o jejich příčinách, hledá různé postupy při jejich řešení, chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná rozhodnutí, učí se obhájit svá rozhodnutí a přijmout za ně zodpovědnost

strategie

- učíme děti správně vyjádřit svůj názor a vedeme je k diskusi nad ním
- motivujeme děti k překonávání obtíží při řešení problémů a při rozhodování
- na základě modelových situací a literárních příběhů vedeme děti k analyzování všech možných způsobů řešení problémů a zhodnocení jejich výsledků

3. kompetence komunikativní

ovládá řeč, správně vyslovuje, dokáže formulovat své myšlenky, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, umí se vyjádřit písemně, dokáže vyjadřovat své pocity ve vztahu k sobě i k okolí

strategie

- učíme děti dialogu, umění naslouchat druhým
- vedeme děti ke správnému vyjadřování svých myšlenek a pocitů
- dramatickou a hudební výchovou odstraňujeme ostych z jednání s vrstevníky a s dospělými

4. kompetence sociální a interpersonální

učí se plánovat a samostatně rozhodovat o svých činnostech, uvědomuje si svoji odpovědnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, učí se spolupráci a dodržování dohodnutých pravidel

strategie

- v rámci tělovýchovných činností, společenských her trénujeme dodržování pravidel her „fair play“
- vedeme k respektování odlišností jiných lidí, k toleranci, k pomáhání si navzájem (mladším, starším ap.)
- upevňujeme u dětí návyky slušného chování (zdravení, prosím, děkuji, promiň...)

5. kompetence občanské

uvědomuje si práva svá i ostatních, poznává nespravedlnost a agresivitu, šikanu, dbá na osobní zdraví a bezpečnost, váží si tradic a kulturního dědictví, podílí se na udržování zdravého životního prostředí

strategie

- při vycházkách vzbuzujeme zájem dětí o upravené okolí
- při dopravní výchově upevňujeme základní návyky bezpečného pohybu na veřejných komunikacích
- pracovní a estetickou činností vedeme k upevňování tradic - Vánoce, Velikonoce aj.
- vedeme děti k udržování čistoty nejbližšího okolí a k třídění odpadů

6. kompetence k trávení volného času

dokáže svůj volný čas smysluplně využívat, dokáže rozvíjet své zájmy v organizovaných skupinách i při individuálních činnostech, seberealizací v zájmové oblasti si dokáže kompenzovat školní neúspěch, umí odmítnout nevhodné nabídky využití volného času

strategie

- pomocí estetické a pracovní výchovy podněcujeme u dětí jeho dovednosti, které vyvažují školní neúspěch
- zájmovou činnost přizpůsobujeme individuálním u zájmu dítěte různého věku
- zařazujeme činnosti odpočinkové a rekreační pro uvolnění školní zátěže